

országgyűlés bizottsága tagjainak egybe-hívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1911. évi december 10-én.

Ferenc József s. k.

Khuen-Héderváry s. k.

Hasonló értelmű és szövegű kéziratot intézett a király *Aehrenthal* gróf közös külügy-miniszterhez és *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnökhöz.

Családi és drágasági pótlék.

— Tisztviselők a pártoknál. —

(*Saját tudósítónktól.*) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének harminctagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban valamennyi országgyűlési párt elnökségénél, hogy a tisztviselők családi pótlékának és drágasági pótlékának kérdésében az egyesület álláspontjának támogatását kérjék.

A küldöttséget *Batthyány* Tivadar gróf, az egyesület elnöke vezette az egyes párt-elnökök elé. A küldöttségben részt vettek: *Andor* Endre miniszteri tanácsos, *Benedek* Sándor közigazgatási bíró, *Kőrösi* Henrik, *Kosinszky* Viktor királyi tanácsosok, *László* Pál miniszteri tanácsos és mások.

Elsőnek *Ghillány* Imre báró, az országgyűlési nemzeti munkapárt alelnöke fogadta a küldöttséget.

Batthyány Tivadar gróf előterjesztette az Állami tisztviselők kérelmét, amelyet memorandumban is foglalva átnyújtott. A családi pótlék intézményét az állami tisztviselők hála-lásan köszönik, de kérik, hogy ne csak a gyermekes, hanem a családot főtartó tisztviselőkre is terjesszék ki. A drágasági pótlékra vonatkozóan azt kérik, hogy a kormány valamennyi állami tisztviselőnek és alkalmazottnak adjon drágasági pótlékot, még pedig a megfordított progresszió alapján. A drágasági pótlékban volnának részesítendőek a nyugdíjas tisztviselők is. Végül a nyugdíj-törvény és a tisztviselői pragmatika megvalósítását kérik.

Ghillányi Imre báró, a nemzeti munkapárt alelnöke, a következő szavakkal válaszolt:

Szives megkereső és fölvilágosító szavaik-ra válaszolva, biztosítom az urakat úgy a magam, mint ama párt nevében, amelyhez tartozni szerencsém van, hogy teljesen átérezzük, ismerjük és méltányoljuk azt a súlyos helyzetet, amelyben a tisztviselői kar tulnyomó része az általános drágaság és a kultúrával járó fokozott igények folytán jutott és melegen óhajtjuk, hogy a lehetőség határain belül e bajok orvosoltassanak. Természetesnek fogják azonban találni, hogy határozott ígéretre vagy nyilatkozatadásra kizáróan csak kormányunk lehet illetékes, amely mérlegelve az ország polgárainak érdekét, felelősségének tudatában meg fogja találni az ország teherviselő képességének latbavetésével a kellő módot, amelylyel e nehéz és fontos kérdést ígéreteinek szigorú megtartásával a közóhajnak megfelelően fogja megoldani.

A küldöttség *Ghillány* Imre báró szavait éljenzéssel és megnyugvással fogadta.

A függetlenségi párt elnöksége, *Kossuth* Ferenc és *Holló* Lajos együttesen fogadta a tisztviselők küldöttségét.

Kossuth Ferenc válaszában kijelentette, hogy a megtett ígérettel szemben csak egy kötelesség van: az adott szó megtartása. Baráti hangon kifejezi azt a meggyőződését, hogy Magyarország az utóbbi időkben már is tulságosan átgérgte magát a bürokratizmusnak, amennyiben a tisztviselők számát oly végzetes arányokban szaporították, hogy végre is be fog következni e helyzet csődje, hogy a tisztviselők száma nem lesz arányban az ország teherbíró képességével s ennél fogva a tisztviselők helyzetét az állam kénytelen lesz megfelelő standardra emelni. Azt ajánlja a tisztviselőknek, hogy vegyék föl programba és követeléseik közé azt a gondolatot is, hogy az állam inkább kevesebb, de jól fi-

tett tisztviselőt alkalmazzon és hogy inkább kevesebb embertől kívánjon jobb és több munkát, amit azok megfelelő nagyobb fizetéssel kétségtelenül szívesen is fognak teljesíteni.

A beszédet a küldöttség megéljenezte.

Ezután *Holló* Lajos, a *Justh*-párt nevében és a távollevő *Justh* Gyula helyett vette át a memorandumot és mindenben csatlakozott *Kossuth* Ferenc fölfogásához.

A tisztviselők küldöttsége *Lukács* László pénzügyminiszternek is el akarta mondani kérését. Várta is a minisztert a képviselőházban, aki azonban azt az üzenetet küldte, hogy sajnálja, de más sürgős dolga miatt ma nem fogadhatja a küldöttséget, amelyet azonban legközelebb szívesen meghallgat.

Ujabb adatok a negyedmillió bankcsalásban.

— Hajsza Bauer után. —

(*Saját tudósítónktól.*) Ma már meg lehet állapítani, hogy azok a hírek, amelyek *Ryhliczky* Zoltán öngyilkosságával kapcsolatban nyilvánosságra kerültek, tulzottak. *Ryhliczky* Tituszné legalább a legnagyobb felháborodással és indignációval utasította vissza azokat a vádakat, nevezetesen azt, hogy ő biztatta volna a fiát, hogy kövesse el az öngyilkosságot. De annyi bizonyos, hogy a pénzhétség, ily formában még sohasem nyilvánult meg. Mindenhol, minden drámai fordultnál, az egyes aktív és passzív szereplő viselkedésében a pénzhétség kiabál ki.

A budapesti rendőrség emberföltött munkát végez, hogy valahogy mégis kézrekerítse a másik főcinkost, *Bauer* Bajor Lajost, aki eddig legalább szerencsésebb, mint *Ryhliczky* Zoltán, mert egérutat kapott és nem került a rendőrség kezébe. Sajnos, ez a furfangos ember egyre több időt kap a menekülésre és mind kevesebb a remény arra, hogy kézre kerüljön.

A budapesti rendőrség minden rendelkezésére álló eszközt igénybe vesz, hogy *Bauer* Bajor Lajost menekülésében feltartóztassa. Az összes vasúti állomásokon megbízott őrszemek állnak, kik minden utast megfigyelnek. Avizálva vannak a kikötők hatóságai is, de eddig semmi nyoma nincs a menekülő és bujdós bankcsalónak.

Mind valószínűbbé válik az a feltevés, hogy *Bauer* Lajos nem vasuton, hanem gyalog-szerrel bujdosik valahol. Azt is valószínűnek tartják, leborotváltatta a bajuszát, haját tövig lenyíratta és így magát felismerhetlenné tette.

Berettyóújfalun is eljár a fővárosi rendőrség kiküldötte, ahol *Ryhliczky* Zoltán 22 éves *Lajos* öccse takarékpénztári tisztviselő. Ennek küldötte meg tudvalevőleg postán borítékban *Ryhliczky* Zoltán közvetlenül öngyilkos kísérlete előtt a 130,000 koronáról szóló két takarékpénztári könyvet és — az ő állítása szerint — hétezer korona készpénzt. *Ryhliczky* Lajos önként beismerte, hogy a levelet vasárnap megkapta, át is adta a rendőrtisztnek a tartalmát, de a készpénzből csak hatezer koronát. Azt mondja, hogy ő csak ennyit kapott. Ezért Zoltánt ma újra kihallgatták, hogy csakugyan hétezer koronát küldött-e s ő ragaszkodik ahhoz, hogy csakugyan ennyi pénzt tett a borítékba.

A kiküldött rendőrtiszt most az iránt vizsgálódik, hogy hová lett a hetedik ezresbankó a levélborítékból. Valószínű, hogy *Ryhliczky* Lajost is fölhozzák Budapestre és rendőri őrizet alá helyezik. Így lassacskán az egész *Ryhliczky*-család rendőri őrizet alá kerül.

A vizsgálatot vezető rendőrtisztviselőknek, *Krecsányi* Kálmánnak, *Marinovich* tanácsosnak és *Sándor* kapitánynak ma a belügyminisztérium, *Boda* Dezső főkapitány és *Lánczy* Leó, a Kereskedelmi Bank elnökgazgatója a legteljesebb elismerésüket nyilvánították a vizsgálat sikeres vezetése miatt.

Sándor László dr rendőrkapitány ma újból kihallgatta *Ryhliczky* Zoltánt a rabkórház-

ban. *Sándor* megkérte *Ryhliczkyt*, egyezzzék bele abba, hogy a Pesti Hazainál levő 130,000 koronás betét a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak kiadják. *Ryhliczky* ebbe beleegyezett. A Kereskedelmi bank tisztviselői még a délelött folyamán fölvették a 130,000 koronát és a rendőrség pénztárából a 6000 koronát, amit *Solty* dr fogalmazó *Berettyóújfaluban* lefoglalt.

Siklósról jelentik: *Botár* Béla rendőrkapitány, a tegnapi eredménytelen házkutatás után ma reggel újra átkutatta a siklósi szállót. Felszedette a szobák padlózatát, felásatta a szálló udvarát. *Bauer*-Bajor pénzét azonban nem lelték meg sehol. A rendőrkapitány újból vállatóra fogta *Bauer* Endrét, aki a kereszkérdések hatása alatt bevallotta, hogy tudott bátyja bűnéről, tudta, hogy a tőle kapott 10.000 korona a bank pénze. Arról is volt tudomása, hogy bátyja irta a banknak a névtelen levelet, amelyet Pécsen adott postára.

Tagadta, hogy a pénz még nála volna. Valószínűnek is látszik, hogy *Bauer*, mikor Siklóson járt, magával vitte a pénzt uj, biztonságos rejtekhelyre. *Bauer* Endrét őrizet alá helyezték és még ma felhozták Budapestre. Itt a bűnpártolás miatt rögtön letartóztatták.

Bontogatja szárnyait

a fekete rém.

— Terjed a kolera. —

(*Saját tudósítónktól.*) A Délmagyarország már megemlékezett a Zentán pusztító kolera-járványról, melyet hatósági jelentés szerint a Tisza vize idézett elő.

Bizonyos, hogy része van a járvány előidézésében a Tisza vízének is, azonban sokkal nagyobb része a közegészségügy elhanyagolt állapotának. Ahol a közkórház úgy van berendezve s az egészségügy olyan mostohagyerek, mint Zentán, ott nem lehet a Tisza vizét okolni a kolera miatt. A kórház kicsiny és szűk. Olyan szobában, amelyik négy betegre van berendezve és ehez képest négy van benne, néha tizenötön is feksziknek — a földön. A kolera kitérő melegágya lehet a *Malissa* Ignác igazgatása alatt álló iskola is, amelybe százhusz gyermek jár, de az udvara csak tizenkét négyszögöl és ebből is elfoglal egy területet a jégverem lejárata, egy rozoga illemhely és egy — pócegödör. A tantermeket is valami átható egér- vagy penész-szag tölti be. Sok iskolában nincsen egészséges ivóvíz. Nemrégiben bezártak néhány tanyai iskolát, mert a gyermekek közt fertőző betegség ütött ki. Meglehet, hogy a tanyáknak most is részük volt a kolera elterjesztésében.

A tanyai egészségügyre jellemző, hogy bár a miniszter elrendelte, hogy csak állatorvosi vizsgálat után s a vágóhídon lehet minden szuró- vagy vágójószágot leölteni, mindennek dacára a város mégis laikus huszvizsgálókkal vizsgálattja a húst. Különben a város modern vágóhídon is a városi csatornáknál összegyűlt szennyvizet használják föl a jéggyártásnál, mert azt mondják, hogy ez a vágóhid, modern berendezésénél fogva, nem ártalmas.

A lakásviszonyok leírhatatlanok. A *Kukcska* nevű városrészben vesszőből font sárral betapasztott s csak egy tenyérnyi ablakkal ellátott kalibákban laknak az emberek. Körülöttük óriási piszlik. Ott hever a dög és minden egyéb, amire azt mondják, hogy tenyésztője a miazmáknak és bacillusoknak. A város sok részén leírhatatlan a lakásnyomoruság. Az élelmezés sem külön. Az pedig egyszerűen mese, hogy a város ártézi kutakkal el van látva. Az egész Tiszaparton nincs egyetlen ártézikut sem. Különben pedig a város belterületén mindössze nyolc ártézikut van, ami egy harmincezer lakosu városban épen nem bő ellátás.

Dacára, hogy ilyen siralmasak Zentán az